

Raetsheren

	Programma van Eisen
	Eisen aan de dekking
1	Aansprakelijkheidsverzekering De verzekering dient dekking te bieden voor de aansprakelijkheid van de gemeente (in de ruimste zin van het woord) voor door derden geleden zaak-, personen-, en vermogensschade, inclusief de daaruit voortvloeiende gevolgschade.
2	Verzekeringstermijn Ingangsdatum: 1 januari 2022 om 00.00 uur Einddatum: 1 januari 2025 om 00.00 uur Na de initiële contractstermijn wordt het contract stilzwijgend verlengd voor een periode van 36 maanden. Indien één van de partijen niet voornemens is om te verlengen, dient dit uiterlijk 6 maanden voor de contractsvervaldatum kenbaar te zijn gemaakt.
3	Verzekerde bedragen Op de verzekeringsovereenkomst zijn de volgende limieten van toepassing: <u>Voor personen- en zaakschade:</u> EUR 5.000.000,00 per aanspraak en maximaal EUR 10.000.000,00 per verzekeringsjaar; <u>Voor vermogensschade:</u> EUR 2.500.000,00 per aanspraak en maximaal EUR 5.000.000,00 per verzekeringsjaar;
4	Eigen risico's Op de verzekeringsovereenkomst zijn de volgende eigen risico's van toepassing: EUR 2.500,00 per aanspraak voor <u>zaak- en personenschade</u> EUR 2.500,00 per aanspraak voor <u>vermogensschade</u>
5	Verzekerden De opsomming zoals hierna omschreven. Deze opsomming is niet limitatief. 1.2.1 verzekeringnemer; 1.2.2 de gemeentelijke bestuursorganen en bestuurders (burgemeester, wethouders en raadsleden handelende als zodanig; 1.2.3 de gemeentelijke commissies en hun leden handelende als zodanig; 1.2.4 de ondergeschikten - waaronder begrepen freelancers, stagiaires, uitzendkrachten, medewerkers van de griffie en vrijwilligers - van de verzekerde met betrekking tot werkzaamheden die zij voor verzekerde in diens verzekerde hoedanigheid verrichten; 1.2.5 de ambtenaren van de burgerlijke stand handelende als zodanig; 1.2.6 de gemeentelijke diensten, bedrijven, scholen, instellingen en organiserende comités die geen rechtspersoonlijkheid bezitten; 1.2.7 de in het polisblad uitdrukkelijk als meeverzekerde aangeduide natuurlijke en rechtspersonen; 1.2.8 personeelsverenigingen en hun bestuursleden handelende als zodanig; 1.2.9 Onderwijs: • onderwijzers en overig personeel van gemeentelijke scholen; • leden van) oudercommissies, schoolraden, medezeggenschapsraden en dergelijke;

	• degenen die werkzaamheden verrichten in het kader van de zogenaamde ouderparticipatie en overblijfgeling; • alles voor zover de aansprakelijkheid voortvloeit uit de betreffende werkzaamheden. • de verkeersbrigadiers alsmede ouders en voogden van minderjarige verkeersbrigadiers indien en voor zover zij aansprakelijk zijn voor de werkzaamheden van de verkeersbrigadiers; 1.2.10 dienstverlening: • alle natuurlijke personen die werkzaamheden verrichten ten dienste van de verzekerden als onder 1.2.6. vermeld; • personen door verzekerde aangesteld om dienst te doen in stembureaus; • door verzekerde aangestelde enquêteurs; • personen die ten behoeve van de gemeente werkzaam zijn in het kader van de Wet Veiligheidsregio's; • alles voor zover de aansprakelijkheid voortvloeit uit de betreffende werkzaamheden. 1.2.11 bewindvoerder in dienst van de verzekeringnemer die in het kader van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen zijn werkzaamheden verricht; 1.2.12 stichtingen, verenigingen en andere rechtspersonen die (mede) door de gemeente zijn opgericht in het kader van activiteiten van de verzekeringnemer; 1.2.13 medici: (para)medici alsmede hun assistenten in verband met het verrichten van werkzaamheden in opdracht en/of ten behoeve van de verzekerde, alsmede verband houdend met hulpverlening bij ongevallen en dergelijke (EHBO- risico). 1.2.14 advocaten in loondienst van verzekeringnemer met betrekking tot de werkzaamheden die zij voor een verzekerde binnen de grenzen van de verzekerde hoedanigheid verrichten; 1.2.15 advocaten en procureurs die namens de gemeente, in de juridische hoedanigheid van hulppersoon, optreden; 1.2.16 vrijwilligers en/of deelnemers in praktijkervaringsprojecten, waaronder ook wordt verstaan bijstandsgerechtigden met een werkervaringsplaats. 1.2.17 de vertrouwenspersonen in het kader van de regionale vertrouwensfunctie integriteit voor zover deze werkzaamheden verrichten voor verzekerden. <u>Aanvullende bepaling</u> Ten aanzien van de verzekerden benoemd onder 1.2.13 tot en met 1.2.17 geldt het volgende: De aansprakelijkheidsverzekering van de gemeente biedt enkel dekking, voor zover er elders geen andere aansprakelijkheidsverzekering ten behoeve van verzekerden van kracht is. De verzekering van de gemeente fungeert derhalve als secundair vangnet. In geval van proefplaatsing in het kader van de participatiewet (1.2.16) kan het voorkomen dat een (potentiële) werkgever weigert een aansprakelijkheidsdekking voor betreffende persoon / personen te realiseren. In voorkomende gevallen biedt de aansprakelijkheidsverzekering van de gemeente wel direct primaire dekking.
6	Voorwaarden Het staat inschrijvers vrij om eigen maatschappijvoorwaarden te hanteren voor het verzekeren van aansprakelijkheidsrisico's voor gemeenten. De polisvoorwaarden dienen bij de inschrijving te worden gevoegd. Daarnaast dienen de onderstaande dekkingselementen in de polisvoorwaarden, dan wel additionele clausules te worden ondervangen. • <u>Inloop</u> Er dient een inloopdekking geboden te worden vanaf d.d. 1-1-2012 voor alle verzekerde rubrieken.

	De inloopdekking dient naadloos aan te sluiten op de bestaande dekking, zodat een handelen of nalaten dat heeft plaatsgevonden voor de ingangsdatum, maar pas na de ingangsdatum tot een aanspraak leidt, onder de dekking van de polis valt. • <u>Zuivere vermogensschade</u> Inschrijver biedt conform de eerder benoemde limiet dekking voor zuivere vermogensschade. De clausuletekst dient bij de inschrijving te worden gevoegd. • <u>Verantwoordelijkheden en taken Burgemeester Brandweer</u> De verantwoordelijkheden van de Burgemeester voor de brandweer – voortvloeiend uit de Wet veiligheidsregio's – dienen verzekerd te zijn op de polis, indien en voor zover de aansprakelijkheidsverzekering van de betreffende Veiligheidsregio('s) geen dekking biedt. De uitvoerende taken van de brandweer vallen hier niet onder. • <u>Verantwoordelijkheden en taken Burgemeester Politie</u> Meeverzekerd is het aansprakelijkheidsrisico van de burgemeester als plaatsvervangend korpsbeheerder/gezagsdrager van de politie, wanneer deze in de gemeente optreedt ter handhaving van de openbare orde en de uitvoering van de hulpverleningstaak, indien en voor zover de aansprakelijkheidsverzekering van de politieregio hiervoor geen dan wel onvoldoende dekking biedt. • <u>Samenwerkingsverbanden en gemeenschappelijke regelingen</u> De aansprakelijkheid die hieruit voortvloeit voor de gemeente dient secundair te zijn meeverzekerd. • <u>Bijzondere werkzaamheden</u> Meeverzekerd zijn de controles op huisvesting van de arbeidsmigranten en de werkzaamheden volgend uit artikel 13b van de Opiumwet. (NW) • <u>Milieu-aansprakelijkheid</u> Verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde in de verzekerde hoedanigheid voor schade van derden in verband met een milieuaantasting die plotseling en onzeker is en niet het rechtstreeks gevolg is van een langzaam (in)werkend proces, mits: - de aanspraak ter zake daarvan voor de eerste maal tegen verzekerde is ingesteld tijdens de geldigheidsduur van deze verzekering en tevens tijdens deze geldigheidsduur schriftelijk bij de maatschappij is aangemeld; en - de aanspraak vóór de ingangsdatum van deze verzekering bij de verzekeringnemer of de aansprakelijk gestelde verzekerde niet bekend was of redelijkerwijs bekend had kunnen zijn. • <u>Clausule elektrische fietsen</u> De in de polisvoorwaarden opgenomen uitsluiting voor schade door motorrijtuigen is niet van kracht ten aanzien van elektrische fietsen waarvoor de verzekeringsplicht conform de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen niet van kracht is. • <u>Aanbesteding van opdrachten</u> Verzekerd is de aansprakelijkheid voor schade (inclusief vermogensschade, niet beperkt tot gevolgschade) die op enigerlei wijze voortvloeit uit, berust op of verband houdt met de aanbesteding van opdrachten tot een verzekerd bedrag van minimaal EUR 125.000,- per aanspraak en maximaal EUR 250.000,- per verzekeringsjaar. Van dekking is uitgesloten: gevolgschade van aanbestedende partijen bestaande uit gederfde inkomsten en/of winst.
--	--

- Decentralisaties Sociaal domein
Sinds 1-1-2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de WMO 2015, Jeugdwet en Participatiewet. Verzekeraar dient dekking te verlenen voor risico's die hiermee verband houden en waarvoor de gemeente eventueel aansprakelijk gehouden wordt.
- Proceskostendekking artikel 8:75 en 8:75a Awb
Verzekerd is de vergoeding van proceskosten waartoe verzekerde, binnen een bestuursrechtelijke procedure inzake schadevergoeding, op grond van de artikelen 8:75 en 8:75a Algemene Wet Bestuursrecht is veroordeeld, indien een besluit in beroep wordt vernietigd dan wel indien een besluit voordat daarover in beroep is beslist, wordt gewijzigd. Op de vergoeding wordt het eigen risico in mindering gebracht.

De proceskosten zijn als een bijzondere uitbreiding meeverzekerd tot een maximum van EUR 50.000,- per aanspraak en maximaal EUR 100.000,- per verzekeringsjaar als onderdeel van het verzekerd bedrag op het polisblad voor vermogensschade.
- Bouwwerken
De aansprakelijkheid van verzekerde in de hoedanigheid van opdrachtgever van verbouw-, renovatie-, bouw-, sloop- of andere civieltechnische werkzaamheden voor werken met een eindwaarde van maximaal EUR 100.000,- exclusief BTW mits de werkzaamheden worden verricht door werknemers van verzekeringnemer. Verzekerd is schade van derden tot een maximum van EUR 100.000,- exclusief BTW per werk en schade aan bestaande eigendommen van de opdrachtgever verzekerd tot een maximum van EUR 100.000,- exclusief BTW per werk, met uitzondering van het werk zelf.
- Huurdersbelang
Verzekerd is het aansprakelijkheidsrisico van de gemeente als verhuurder of ingebruikgever van onroerend goed voor schade aan zaken die door huurders/gebruikers zijn aangebracht en deel zijn gaan uitmaken van de door de gemeente verhuurde/in gebruik gegeven panden (huurdersbelang).
- Goed werkgeverschap 7:611 BW
Verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerden als werkgever tegenover ondergeschikten voor financieel nadeel als gevolg van een ongeval indien en voor zover die schadevergoedingsplicht voortvloeit uit goed werkgeverschap (op grond van art. 7:611 BW) en/of aanvullende werking van redelijkheid en billijkheid (op grond van art. 6:248 BW). Deze dekking geldt niet:
 - indien en voor zover de ondergeschikte in verband met het ongeval een recht op uitkering heeft op grond van wettelijke verplichte verzekeringen of sociale verzekeringswetten /-regelingen;
 - indien en voor zover de betreffende schade van de ondergeschikte is gedekt onder andere schade- en/of inkomensverzekeringen, die verzekerde in het kader van de arbeidsovereenkomst ten behoeve van de getroffen ondergeschikte heeft afgesloten of daaronder gedekt zou zijn indien de onderhavige verzekering niet bestond;
 - indien en voor zover het ongeval te wijten is aan opzet of roekeloosheid van de getroffen ondergeschikte.
- Productaansprakelijkheid

Verzekerd is de aansprakelijkheid van de gemeente voor –zover van toepassing– door haar geleverde producten (niet beperkt tot alleen consumpties).

- Asbest

In afwijking van artikel 3.10 van de NBA voorwaarden is verzekerd de aansprakelijkheid van verzekerde voor zaak- en personenschade die voortvloeit uit, verband houdt met, veroorzaakt is door het op enige wijze blootstellen aan of in contact komen met asbest, asbestvezels, asbeststof of asbesthoudende materialen.

Begrenzing naar tijd

Deze dekking is beperkt tot aanspraken die ter zake daarvan voor de eerste maal tegen verzekerde zijn ingesteld tijdens de geldigheidsduur van de verzekering en tevens tijdens deze geldigheidsduur schriftelijk bij verzekeraars is aangemeld en mits de aanspraak respectievelijk de omstandigheid bij het aangaan van de verzekering bij de verzekeringnemer of de aansprakelijk gestelde verzekerde niet bekend was.

Verzekerd bedrag

Het verzekerde bedrag voor deze dekking bedraagt EUR 150.000,- per aanspraak en per verzekeringsjaar.

- Voorlopige dekking in geval van bezwaar

Indien tegen de voorlopige gunningsbeslissing door één der andere inschrijvers rechtsmiddelen worden aangewend en de rechter in het kortgeding het bezwaar toewijst, zal de Opdrachtnemer aan wie de verzekering voorlopig was gegund, zorgdragen voor volledige en onverkorte dekking over de gehele periode vanaf 31-12-2021 tot het moment dat bekend is aan wie definitief gegund gaat worden. Daarbij wordt de premie pro rata voor de periode dat voorlopig dekking wordt verleend, in rekening gebracht.

- Extra vergoedingen boven verzekerd bedrag

De verzekeraar vergoedt voor alle verzekerden tezamen per aanspraak en per verzekeringsjaar:

- a. de schade inclusief de wettelijke rente;
- b. de kosten van verweer tegen verzekerde aanspraken, ook indien deze ongegrond zijn c.q. worden bevonden, alsmede de proceskosten mits het verweer wordt gevoerd onder leiding van de verzekeraar;
- c. de kosten van de op verlangen van de verzekeraar verleende rechtsbijstand in een tegen verzekerde aanhangig gemaakt strafproces;
- d. de bereddingskosten.

Deze extra vergoedingen tezamen zijn gemaximeerd tot ten hoogste een bedrag gelijk aan het verzekerde bedrag voor de betreffende aanspraak.

Het eigen risico is niet van toepassing op de kosten genoemd onder b en c.

Indien de hiervoor genoemde kosten betrekking hebben op aanspraken die het verzekerd bedrag overtreffen, dan is de verzekeraar slechts gehouden tot vergoeding van deze kosten in verhouding van de door de verzekeraar verschuldigde schadevergoeding tot het totaal bedrag van de aanspraken.

- Geen beperking verjaring omstandighedenmelding

Bij beëindiging van deze verzekering geldt dat omstandigheden die vóór de beëindiging bij

	verzekerde bekend zijn alsmede aanspraken tot schadevergoeding die vóór de beëindiging tegen verzekerde zijn ingesteld, maar nog niet bij verzekeraars zijn gemeld, worden geacht bij verzekeraars te zijn gemeld op het moment direct voorafgaand aan de beëindiging, mits de schriftelijke melding aan verzekeraars binnen drie (3) maanden na de beëindiging heeft plaatsgevonden. Er is geen beperking in de verjaringstermijn, waarmee wordt bedoeld dat verjaringstermijn niet mag worden beperkt tot een kortere periode dan de wettelijke termijn(BW 7:942). • Definitie verontreiniging Onder verontreiniging wordt verstaan de aanwezigheid van (een) stof(fen) in of op de bodem, de lucht, het oppervlaktewater of enig(e) al dan niet ondergrondse water(gang) ten gevolge van een emissie in concentraties of hoeveelheden die de toegestane overheidsnormen overschrijden.
7	Prioriteitenbepaling Voor zover sprake mocht zijn van tegenstrijdigheden in de tekst van de hiervoor van toepassing verklaarde voorwaarden gelden de volgende voorrangregels: • clausules gaan vóór verzekeringsvoorwaarden; • aanvullende verzekeringsvoorwaarden gaan vóór verzekeringsvoorwaarden en clausules.
8	Premie De door de inschrijver geoffreerde premie dient exclusief poliskosten en assurantiebelasting te worden opgegeven. De premie dient een vaste premie per inwoner te zijn gedurende de looptijd van de verzekering. De jaarpremie kan alleen worden aangepast aan het aantal inwoners per nieuw verzekeringsjaar, <u>zonder naverrekening</u>, en door indexering op basis van de van toepassing zijnde CPI. De facturatie van de prolongatiepremie geschiedt één keer per jaar.
9	Opzichtscha den Opzichtscha de dient, in afwijking van de standaardregeling in uw polisvoorwaarden, meeverzekerd te zijn tot een bedrag van € 1.000.000,- per aanspraak en als maximum per verzekeringsjaar. Het bedrag geldt als onderdeel van de totaal verzekerde limiet voor zaakscha de. Van de dekking blijft uitgesloten de aansprakelijkheid voor schaden: - aan zaken die verzekerde of iemand namens hem onrechtmatig onder zich heeft - aan onroerende zaken - in verband met diefstal, verduistering, vermissing of verlies - ten gevolge van brand en/of ontploffing - indien en voor zover gedekt onder een andere verzekering, al dan niet van oudere datum.
10	Vrijheid leveringsvoorwaarden Het staat verzekerde(n) vrij om zich zowel bij het aanvaarden van een opdracht als ook later, ook na het voorvallen van een schade, niet te beroepen op eventueel aansprakelijkheid beperkende leveringsvoorwaarden. Het verzekerd bedrag is € 5.000.000,- per aanspraak met een maximum van € 10.000.000,- per verzekeringsjaar. Dit bedrag geldt als onderdeel van het totaal verzekerd bedrag.
	Eisen aan de schadebehandeling

11	<u>Melding</u> De gemeente zal alle schade waarvan duidelijk is dat deze boven het eigen risico uitkomen zo spoedig mogelijk bij verzekeraars melden. Schades die onder het eigen risico vallen en geen letsel zijn behandelt de gemeente, tenzij gebruik wordt gemaakt van de servicemodule (zie eis 16). Indien een schade gedurende de behandeling alsnog boven het eigen risico blijkt uit te komen, zal de schade alsnog bij verzekeraar gemeld kunnen worden. Deze mogelijkheid bestaat ook wanneer de aansprakelijkheid reeds is erkend. Verzekeraar zal deze melding niet beschouwen als een “te late melding” van de schade en zal de schade dan ook in behandeling nemen zonder daarvoor extra kosten in rekening te brengen. Verzekeraar kan de behandeling van het dossier enkel weigeren, wanneer objectief wordt aangetoond dat verzekeraar door de eventuele erkenning van aansprakelijkheid door de gemeente in zijn belangen is geschaad. <i>Overschrijding dossiertermijn van 1 jaar</i> Als een door de gemeente behandelde zaakschade of vermogensschade de looptijd van één jaar overschrijdt (dus ook als deze de eigen risicogrens nog niet heeft overschreden) wordt deze verplicht besproken met de verzekeraar. De verzekeraar behoudt zich dan het recht op overname van de behandeling voor. <u>Letselschademelding</u> De gemeente dient eveneens iedere letselschade, ongeacht of deze het eigen risico zal overstijgen, zo spoedig mogelijk bij verzekeraar te melden. Verzekeraar draagt zorg voor de schadebehandeling. Hiervoor worden geen additionele kosten per dossier in rekening gebracht.
12	<u>Ontvangstbevestiging:</u> Na ontvangst van een schademelding stuurt de opdrachtnemer <i>binnen 5 werkdagen</i> een ontvangstbevestiging naar zowel de gemeente als de wederpartij (per e-mail of brief).
13	<u>Aanvang inhoudelijke behandeling:</u> De opdrachtnemer vangt binnen 2 weken na verzending van de ontvangstbevestiging aan met de inhoudelijke behandeling.
14	<u>Voortgang:</u> Opdrachtnemer ziet toe op een adequate en snelle voortgang in het schadebehandelingsproces en houdt tijdens de schadebehandeling de gemeente tussentijds en consequent op de hoogte van de voortgang in een dossier. Opdrachtnemer brengt de gemeente in ieder geval één keer in de twee maanden op de hoogte van de stand van zaken. Bij langlopende dossiers kan in overleg met de gemeente deze termijn worden aangepast.
15	<u>Erkenning:</u> Indien door opdrachtnemer overwogen wordt om aansprakelijkheid te erkennen, claimant geheel of gedeeltelijk schadeloos te stellen, een schikking of coulanceregeling te treffen, een advocaat in te schakelen of een procedure te starten, dient dit verplicht met de gemeente te worden afgestemd.
16	<u>Vershil van mening:</u> Wanneer een verschil van mening bestaat tussen de gemeente en opdrachtnemer over het al dan niet erkennen van aansprakelijkheid voor een schade en/of over de hoogte van het schadebedrag, voeren partijen eerst overleg over het geschil. In geval van blijvend verschil van mening tussen gemeente en opdrachtnemer kunnen partijen dit geschilpunt voorleggen aan een gezamenlijk te benoemen bindend adviseur. De kosten worden gedragen door de partij die in het ongelijk is

	gesteld.
17	<u>Inschakelen van advocaten en experts:</u> De gemeente eist inspraak in de keuze van in voorkomende gevallen in te schakelen advocaten en experts. De gemeente eist dat deskundigheid op het zeer specifieke terrein van de overheidsaansprakelijkheid gewaarborgd is. De gemeente eist dat u zich conformeert aan de wijze van handelen volgens de in de verzekeringsbranche gebruikelijke gedragscodes, zoals die van het Verbond van Verzekeraars, de Nationale Ombudsman en de gedragscode Letselschade. De afwikkeling van schades dient in de Nederlandse taal en conform Nederlands recht te geschieden.